SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Mirkka Mykkänen

Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

4.5.2018

Sisäministeriön poliisiosaston vastaukset Yhdenvertaisuusvaltuutetun kertomuksen 6/2018 vp lakivaliokunnan 25.4. asiantuntijakuulemisen yhteydessä esitettyihin kysymyksiin:

Onko olemassa kansainvälistä vertailua poliisin erikoistumisesta eli missä olisi onnistuttu erityisen hyvin? Valtuutetun kokemuksen mukaan erikoisyksikön perustamisen jälkeen ihmiskaupparikosten luvut lähtivät ylöspäin erityisesti Norjassa ja Ruotsissa, onko poliisi tutustunut tähän?

Suomen poliisilla on hyvät pohjoismaiset yhteistyösuhteet ja sitä kautta poliisi tuntee hyvin eri maiden käytäntöjä. Varsinaista tieteellistä kansainvälistä vertailua ei ole poliisissa tehty. Vertailua vaikeuttaa eri maiden lainsäädännölliset, organisatoriset ja resursointia koskevat eroavaisuudet. Kansainvälinen vertailu esimerkiksi Ruotsiin tai Norjaan ei ole yksiselitteistä ottaen huomioon heillä olevat resurssit. Ruotsissa on melkein kaksinkertaiset poliisiresurssit (1 poliisi/400 asukasta) Suomeen verrattuna (1 poliisi/750 asukasta).

Jos ehdotettu erikoisyksikkö sijaitsisi yhdessä paikassa miten valtakunnallisuus toteutuisi?

Aika ajoin eri tahot ovat nostaneet esille, että poliisiin tulisi perustaa ihmiskauppaan tai johonkin muuhun rikostyyppiin erikoistunut yksikkö. Tähän asti poliisi on suhtautunut ehdotuksiin pidättyvästi. Ihmiskaupan tehokas paljastaminen edellyttää paitsi paikallista rikostiedustelua ja -tarkkailua myös jokaisen poliisin osaamista tunnistaa ihmiskauppaa ja ihmiskaupan uhrit. Erikoisyksikkö saattaisi lyhyellä aikavälillä parantaa tutkinnan laatua valtakunnallisesti, mutta pidemmällä aikavälillä peruspoliisitoiminnan osaaminen saattaisi heikentyä. Paikallispoliisi suorittaa satojatuhansia tehtäviä vuodessa ja niiden yhteydessä on osattava tunnistaa ihmiskaupan uhreja tehtäviä hoidettaessa. ihmiskaupan tunnistamiseksi on ratkaisevaa poliisin osaamisen varmistaminen.

Kuinka paljon paljastava tutkinta löytää ihmiskaupan uhreja?

Ihmiskaupan uhreja on löydetty paljastavan toiminnan kautta vähän. Paljastavaa tutkintaa suoritetaan alueellisesti vaihtelevasti. Se tapahtuu lähinnä teemaluontoisesti mm. EUROPOL:n operaatiopäivinä.

Esimerkiksi Lapissa on pulaa matkailutyöntekijöistä ja on myös tarjottu alipalkattua työtä, voiko kyseessä olla ihmiskauppaa?

Kun poliisilla on syytä epäillä rikoksen tapahtuneen, käynnistetään esitutkinta. Esitutkinnassa selvitetään rikokseksi epäilyä tekoa ja sen tunnusmerkistöä tapauskohtaisesti. Tutkinnassa selvitetään onko kyseessä ihmiskauppa tai joku muu rikoslaissa rangaistavaksi säädetty rikos.

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Mirkka Mykkänen

Vaikuttaako sote- ja maakuntauudistus ihmiskaupparikosten tutkintaan?

Ei vaikuta suoranaisesti poliisin suorittamaan esitutkintaan ihmiskaupparikosten osalta. Uudistuksen myötä poliisin ja sosiaali- ja terveysviranomaisten väliset maakunnalliset yhteistyörakenteet muodostetaan. Esimerkiksi seksuaalirikosten ja lapsiin kohdistuneiden rikosten selvittämiseksi suoritetut lääkärintarkastukset ja psykosomaattiset tutkimukset ja niiden menettelyt tulee käytännössä sopia.

Jakelu:
Lakivaliokunta

Tiedoksi:
Sisäministeri Kai Mykkänen
Kansliapäällikkö Esko Koskinen
Erityisavustajat Titta Andersson-Bohren, Tuomas Rautanen
Johdon sihteerit Jaana Lummi, Annamaija Vihervirta, Tiina Landström